



Het heet gordelroos

Frits Abrahams

Tot enkele jaren geleden was gordelroos voor mij de sierlijke naam van een niet al te kwalijke ziekte. Wat kon een gordel van rozen nou voor kwaad stichten? Hooguit een beetje ongemak, toch?

Ik bedacht er zelfs een ongepast grapje bij: mochten Amsterdammers zich lijdens aan grachtengordelroos noemen?

Toen haalde een briefje van een bejaarde Nederlandse pen-vriendin uit Canada mij uit mijn rozige droom. "Ik lijd aan een vreselijke rotkwaal", schreef ze, "ik voel op mijn bovenlichaam overal jeuk en stekende pijn, ik weet niet meer waar ik het zoeken moet. Het heet gordelroos."

Ik sloeg het braaf op in mijn geheugen. Ze zou toch niet overdrijven? Nee, daar leek ze me niet het type voor.

Enkele weken geleden kwam er een schok bij. Een gepensioneerd collega vertelde me telefonisch hoe ellendig hij zich de laatste tijd voelde: veel opgezwollen, rode, jeukende plekken in zijn gezicht, hij werd er tureluurs van. "Zorg dat je het niet krijgt, je weet niet wat je overkomt", waarschuwde hij. Hij vertelde ook dat er goede vaccinatie mogelijk was, hoewel erg duur. "Je moet het er voorover hebben", adviseerde hij met nadruk.

Pas toen begon ik me serieus in deze ziekte te verdiepen. Ik las beschrijvingen en aanbevelingen en zocht een uitzending op van het tv-programma *Radar* die ik gemist had. Ik had dat niet eerder gedaan omdat ik een zekere huiver heb voor informatie over ziektes die je (misschien!) zelf nog niet hebt. Zouden al die beschrijvingen je niet overdreven waakzaam kunnen maken, onnodig bang bij elk pijntje? Kun je niet beter afwachten tot de verschijnselen zich duidelijker manifesteren?

Het is een houding, besef ik steeds meer, die haaks staat op de wenselijkheid van nader onderzoek en eventueel vaccinatie. Een houding dus waarvan je erge spijt kunt krijgen, vooral op hoge leeftijd – die leeftijd van boven de zestig waar ook gordelroos het meeste onheil veroorzaakt.

Een van de helderste uiteenzettingen over gordelroos las ik op de website van de NVDV, de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. "Gordelroos wordt veroorzaakt door het varicella-zoster virus. Dit virus is ook de oorzaak van waterpokken. Wanneer een kind waterpokken heeft gehad, blijft na genezing het virus achter in het lichaam. Dit virus trekt zich terug in een zenuwknoop naast het ruggenmerg. (...) In bepaalde omstandigheden kan het virus weer actief worden. (...) Het heeft waarschijnlijk met een verminderde weerstand te maken. Echter, ook gezonde mensen kunnen het krijgen." De NVDV voegt eraan toe: "Gordelroos is ook besmettelijk voor mensen die geen waterpokken hebben gehad." Ouderen en mensen met een ernstige ziekte behoren tot de risicogroepen.

Toen ik alle informatie had verwerkt, leek de conclusie me op mijn leeftijd – 78 jaar – onontkoombaar: vaccinatie, liefst zo snel mogelijk. Ik ben niet de enige, er ontstond vooral na de uitzending van *Radar* een run op het vaccin, ook al is vaccinatie duur: twee prikken kosten samen tussen de 400 en 450 euro. Ook de Gezondheidsraad adviseert vaccinatie, des te betreurenswaardiger dat de basisverzekering het niet standaard vergoedt. Nog niet, fluisterde een deskundige mij in, want op den duur zal het vaccin aanzienlijk goedkoper worden.

"Op den duur" klinkt te traag als je oud bent.

Deze tekst verscheen eerder in NRC van 11 april 2025.

CORRESPONDENTIEADRES

Frits Abrahams

E-mail: redactie@nvdv.nl